

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 786
van **BERT MAERTENS**
datum: 24 april 2020

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Vissterfte Boven-Schelde - Aanpak door De Vlaamse Waterweg nv (DVW)

Op 9 april 2020 vond een dijkbreuk plaats bij Tereos Escaudoeuvres, een suikerbietenfabriek in de buurt van Cambrai (Frankrijk). Daarbij is er 100.000 m³ afvalwater met pulp van bieten in de Schelde terechtgekomen.

De verontreiniging is nu via Wallonië op weg naar Vlaanderen. Stroomafwaarts in het Waalse deel van de Boven-Schelde zijn al dode en stervende vissen gesignaleerd. Ook de Waalse overheid voert extra metingen uit aan de Frans-Belgische grens. Het zuurstofgehalte daalde daar van 12 mg/L (= 100 procent verzadiging) naar 0 mg/L (= 0 procent verzadiging) in een aantal uren tijd. Ondertussen is de verontreiniging ook naar Vlaanderen gestroomd.

Dinsdag 21 april daalde de zuurstofconcentratie op de Boven-Schelde te Spiere in enkele uren naar een verzadiging van 0 procent. Dit heeft een nefaste invloed op de vissenpopulatie in de Schelde, aangezien de levende organismen uiteraard zuurstof nodig hebben.

In antwoord op een actuele vraag van collega Joris Nachtergaele van 12 februari 2020 rond de vervuiling van de Schelde op Waals grondgebied stelde de minister dat er vanuit Vlaanderen sterk zal worden ingezet op de waterkwaliteit van de Schelde via onder meer de lopende besprekingen van het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 en via bilaterale contacten binnen de Internationale Scheldec commissie.

1. Op welke manier, wanneer en door wie werd de De Vlaamse Waterweg nv (DVW) gealarmeerd over dit lek?
2. Kan de minister een oplijsting maken van alle maatregelen die door DVW zijn genomen om te voorkomen dat er massale vissterfte optreedt en om de watervervuiling te bestrijden in de zijarmen van de Schelde in Oudenaarde en in Avelgem?

Graag per maatregel ook (een raming van) de kostprijs voor de Vlaamse overheid.

3. Met welke andere partners (provincies, steden, gemeenten, lokale brandweerzones, civiele bescherming enzovoort) heeft DVW samengewerkt in het bestrijden van de watervervuiling en het beperken van de vissterfte in de zijarmen van de Schelde in Oudenaarde en Avelgem? Op welke manier werd deze samenwerking georganiseerd?
4. Hoe schat de minister de impact in op de vissenpopulatie en de waterkwaliteit in Oost- en West-Vlaanderen op korte en lange termijn van deze zware milieuvervuiling? Zullen hier op korte en lange termijn extra maatregelen nodig zijn?

5. Welke acties werden er reeds door DVW genomen om de kostprijs van deze maatregelen (gedeeltelijk) te recupereren bij de verantwoordelijken en de Franse overheid?

ANTWOORD

op vraag nr. 786 van 24 april 2020

van **BERT MAERTENS**

1. Op 9 april 2020 vond een dijkbreuk plaats aan de Schelde bij Tereos Escaudoeuvres, een suikerraffinaderij in de buurt van Cambrai (Frankrijk), 50-tal km van de grens met Vlaanderen. Op 16 en 17 april jl. kwam de melding binnen op basis van waarnemingen en sociale media berichten van vissterfte in Wallonië en Frankrijk. Vanaf dan heeft De Vlaamse Waterweg nv (DVW) in overleg met de Vlaamse Milieu Maatschappij en Agentschap Natuur en Bos voorbereidingen kunnen opstarten over een mogelijke remediëring van de vervuiling waarvan op dat moment de impact op Vlaams grondgebied nog niet kon ingeschat worden.
Pas op 20 april jl. om 9u42 werd Vlaanderen officieel verwittigd door Frankrijk, via het alarm meldingssysteem van de Internationale Schelde Commissie, van een verontreiniging met de melding van "Déversements d'un bassin de décantation de jus de betteraves dans l'Escaut. Après concertation avec les services des VNF et le Directeur de Tereos, pas de risques particuliers au niveau pollution et circulation des bateaux sur le canal de l'Escaut."
 2.
 - Plaatsen van beluchters op een aantal strategische plaatsen in het water.
 - * Spierekanaal: 3 ANB-beluchters + op meest kritische ogenblik bijstand van pompen van BZ Fluvia.
 - * Ingang van Kanaal Bossuit-Kortrijk: 3 ANB-beluchters.
 - * Sluis- en stuwcomplex van Kerkhove: 4 ANB-beluchters + 2 pompen van onderhoudsaannemer De Brandt + op meest kritische ogenblik bijstand van pompen van BZ Fluvia.
 - * Jachthaven Kerkhove: 2 beluchters van Aquafin.
 - * Jachthaven Oudenaarde: 1 ANB-beluchter + 2 beluchters van Aquafin.
 - * Sluis- en stuwcomplex van Oudenaarde: 4 ANB-beluchters + pompen van Civiele Bescherming + op meest kritische ogenblik bijstand van pompen van BZ Vlaamse Ardennen.
 - * Zwaairom van Eine: pompen van Civiele Bescherming.
 - * Sluis- en stuwcomplex van Asper: 3 ANB-beluchters + 2 beluchters van BZ Centrum + pompen van Civiele Bescherming.
 - * Zwaairom van Asper: pompen van BZ Centrum.
 - * Zwaairom van Semmerzake: installatie van Air Liquide: zie infra.
 - * Zwijnaarde, stuw B4: 3 ANB-beluchters + 2 pompen van onderhoudsaannemer De Brandt + 1 pomp van Aquafin.
 - * Zwaairom van Zwijnaarde: pompen van onderhoudsaannemer Ghent Dredging.
- Kostprijs:
- o Onderhoudsaannemers De Brandt en Ghent Dredging: een eerste voorlopige raming van 22.000 euro
 - o ANB-beluchters: werden gratis ter beschikking gesteld door ANB en werden door medewerkers van dvw geplaatst en verplaatst. De interne personeelskost werd nog niet berekend, maar zal ook deel uitmaken van de schadeclaim.
 - o Aquafin: gaat zich rechtstreeks tot de schadeverwekker richten om de kosten te recupereren.

- o Brandweezerzones: nog niet gekend.
 - o Civiele Bescherming: 17.617,60 euro eerste raming, nog te verhogen met diestelkosten, (zouden zich rechtstreeks tot de schadeverwekker richten om kosten te recupereren).
- Het rioolwaterzuiveringsstation van Aquafin te Oudenaarde (Eine) werd ingeschakeld om vervuild water van de Boven-Schelde over te pompen, te zuiveren en terug te lozen. Dit in afstemming met en op voorstel van Aquafin die de vrije capaciteit op hun zuiveringsstation heeft kunnen beschikbaar stellen.

Kostprijs: nog niet gekend.

- Er werd extra zuurstof in het water geïnjecteerd om het zuurstofgehalte in het water terug te laten stijgen.
Een installatie van Air Liquide heeft zuivere zuurstof rechtstreeks in de Boven-Schelde geïnjecteerd om het zuurstofgehalte in het water opnieuw te laten stijgen. Dit op basis van een mobiele truck van Air Liquide Benelux die opgesteld werd aan de zwaairom van Semmerzake en waarbij vloeibare zuurstof uit cryogene tanks in het water werd geïnjecteerd aan een debiet van 110m³/uur. Deze installatie heeft door de enorme zuurstofinjectie een groot deel van de vervuilingswolk kunnen neutraliseren. Samen met de zuiveringscapaciteit van het station van Aquafin te Oudenaarde hebben deze beide ingrepen een enorme impact gehad op het kunnen neutraliseren van de vervuiling. De "klassieke" beluchting met beluchting van ANB, Civiele Bescherming en Brandweer heeft vooral resultaat gehad op het kunnen verschaffen van zuurstofrijke vlucht locaties voor het visbestand. De combinatie van enerzijds Air Liquide en Aquafin en anderzijds de klassieke beluchting bleek ongelooflijk succesvol resultaat te hebben op Vlaams grondgebied.

Kostprijs: Raming bedraagt 15.000 euro.

- Afvoeren van vervuiling via de Ringvaart om Gent en het kanaal Gent-Terneuzen naar de Westerschelde en hierdoor de Gentse binnenstad, de Boven-Zeeschelde als de Toeristische Leie vrijwaren van de watervervuiling.
Het vervuilde water werd nog verder verdund met opgespaard Leiewater en door het strategisch inzetten van stuwen en sluizen op de Ringvaart om Gent werden zowel de Gentse binnenstad, de Boven-Zeeschelde als de Toeristische Leie gevrijwaard van de vervuiling. De vervuiling werd uiteindelijk afgevoerd via de Ringvaart om Gent en het kanaal Gent-Terneuzen naar de Westerschelde. Dit werd afgestemd door DVW met Rijkswaterstaat, de Nederlandse waterwegbeheerder, en North Sea Port.

North Sea Port heeft op zijn beurt ook pro-actief alle havengebruikers die water uit het Kanaal Gent-Terneuzen gebruiken als proceswater verwittigd van de mogelijke vervuiling. Dankzij de periodieke updates en communicatie vanuit DVW over de positie en de voorspelde locaties kon dit ook ruim op voorhand worden doorgegeven. Uiteindelijk bleek de vervuiling in de Ringvaart dermate verdund en geneutraliseerd te zijn dat het Kanaal Gent-Terneuzen nauwelijks tot geen impact meer heeft ondervonden.

Kostprijs: Betreft inzet van (bedienings-) personeel; nog geen raming beschikbaar.

- Inzetten van de gecontroleerde overstromingsgebieden met gereduceerd getij (GGG's) die in het kader van het Sigmaplan aangelegd zijn langs de Zeeschelde en als reusachtige biologische filters het water van de staart van de verontreiniging zullen zuiveren.

De staart van de verontreiniging werd deels naar de Boven-Zeeschelde afgeleid (via de sluis van Merelbeke. GGG's zijn overstromingsgebieden uitgerust met speciale sluisen, waar dagelijks op het ritme van het getij Scheldewater in- en uitstroomt. De GGG's Bergenmeersen (Wichelen), Lippenbroek (Hamme) en Polders van Kruibeke zullen extra zuurstof in het Scheldewater brengen.

Kostprijs: Betreft inzet van (bedienings-) personeel; nog geen raming beschikbaar.

- Ruimen van dode vissen.
Op de grens van het Waals-Vlaams gewest in Spiere werd door DVW, in overleg met de collega's van de Service Publique de Wallonie (SPW), de Waalse waterwegbeheerder) de dode vissen opgeruimd. Meer informatie hierover wordt in het antwoord van deelvraag 4 gegeven.

Kostprijs: De ruiming van dode vis door de brandweerdienst ESI wordt momenteel nog berekend.

- Scheepvaartstremming.
De pompen in Bossuit zijn stilgelegd bij passage van de vervuilingswolk. Daarvoor werd preventief water gebufferd in het Kanaal Bossuit-Kortrijk om nog zoveel mogelijk schuttingen te kunnen uitvoeren tijdens de passage van de vervuilingswolk. Een verschutting leverde door vermenging met kanaalwater telkens een beperkte verdunning van de vervuilingswolk op. Wanneer het peil op het kanaal te laag gezakt was, werd het kanaal gestremd voor de scheepvaart.

Kostprijs: Betreft inzet van (bedienings-) personeel; nog geen raming beschikbaar.

Daarnaast zijn nog een aantal maatregelen genomen door andere agentschappen in nauwe samenspraak met DVW:

- Continu meten van zuurstofgehalte alsook dagelijks manuele metingen van zuurstofgehalte in het water.
Om te bepalen waar de vervuiling zich bevindt en hoe snel ze zich verplaatst, wordt het zuurstofgehalte continu gemeten door de VMM. Daarnaast worden ook dagelijks manuele metingen uitgevoerd.
 - Afsluiten van oude meanders in beheer bij ANB.
 - Evacuatie van vissen.
ANB zette een professioneel visserijbedrijf in om, op de weinig locaties waar vis toch in de problemen kwam, de vissen te vangen en over te plaatsen naar een zuurstofrijker deel van de Schelde. Ook op de grens van het Waals-Vlaams gewest in Spiere werden vissen in nood overgeplaatst naar onvervuild water door de Société Publique de Wallonie.
 - Ophouden van zuurstofrijk water in zijwaterlopen om te vermengen met het zuurstofloze water van de Boven – Schelde.
Dit gebeurde – in samenspraak met VMM – in de zijwaterloop de Zwalmbeek.
3. DVW deed de coördinatie van alle operaties en de inplanning van manschappen op het terrein - inclusief Civiele Bescherming en brandweerdiensten van drie zones: de zone Fluvia, de zone Vlaamse Ardennen en de zone Centrum. De keuze van welke ploeg op welke locatie werd ingezet werd gemaakt op basis van de continue meetwaarden van zuurstofsensoren zoals uitgezet door de VMM over het ganse traject en op basis van advies van de visserijbioloog van ANB. Deze meetwaarden werden in real-time opgevolgd en gemonitord.

De continue operationele communicatie met alle ingezette diensten werd op het terrein gecoördineerd door DVW en dagelijks werd een situatierapport verstuurd aan alle betrokken actoren, burgemeesters en diensthoofden.

In afstemming met de beide gouverneurs van West- en Oost-Vlaanderen werd beslist om géén noodplan fase 2 op te starten, gezien de operaties op het terrein goed werden gecoördineerd vanuit DVW, een extra coördinatie niveau geen operationele meerwaarde had en de gouvernementen ook vooral actief inzetten op andere coördinatie taken in kader van Covid-19.

Daarnaast is er de grootschalige inzet van mensen en middelen door zowel ANB, VMM, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), de Civiele Bescherming, de lokale brandweerzones Fluvia, Vlaamse Ardennen en Centrum, brandweerdienst ESI, Aquafin en Air Liquide, de betrokken gouvernementen, steden en gemeenten.

DVW kon ook rekenen op de snelle inzet van waterbouwkundige aannemers zoals Ghent Dredging en De Brandt nv waarmee DVW contracten heeft voor gespecialiseerde onderhoudswerken op de waterwegen inclusief 24/7 beschikbaarheid voor dringende interventies en noodsituaties.

Op de grens van het Waals-Vlaams gewest werd samengewerkt met SPW om levende vissen over te plaatsen en dode vissen te ruimen.

Tenslotte werkte DVW nauw samen met Rijkswaterstaat, de Nederlandse waterwegbeheerder, en North Sea Port voor passage van de vuilvracht via het Kanaal Gent-Terneuzen naar de Westerschelde.

4. Water- en waterbodempkwaliteit:

Dankzij de inzet van multiparametersondes, aangevuld met bijkomende staalnames, kon de verplaatsing van de vervuiling pluim gedurende het incident in detail worden opgevolgd. Dit liet zien dat het zuurstofgehalte in de Boven-Schelde zich overal na enkele dagen opnieuw herstelde tot normale waarden en de pluim zich dus zoals verwacht verder stroomafwaarts verplaatste. Verder stroomafwaarts van Merelbeke (Ringvaart en Kanaal Gent-Terneuzen) is het zuurstofgehalte op geen enkel moment onder de 50% verzadiging gezakt. Dat wijst erop dat de organische vervuiling geleidelijk is afgebroken door bacteriële afbraak gecombineerd met bijkomende beluchting. De waterkwaliteit heeft zich dus tot de oorspronkelijke toestand hersteld. Omdat het incident een organische vervuiling betreft, wordt ook geen impact op de waterbodem door afzetting van gevaarlijke stoffen verwacht.

Waterplanten: De impact op waterplanten wordt door de VMM als gering ingeschat. Er zijn nergens aanwijzingen van negatieve impact op het terrein opgemerkt. Concrete cijfers zijn hierover nog niet. Monitoring zal hierover uitsluitsel moeten geven.

Macro-invertebraten:

De in het water levende macro-invertebraten (ongewervelden zoals insecten en weekdieren) zijn vermoedelijk gedurende het incident negatief geïmpacteerd, omdat ze net zoals vissen afhankelijk zijn van zuurstof. De VMM schat echter in dat een aanzienlijk deel van het macro-invertebratenbestand het incident heeft overleefd. Omdat macro-invertebraten vele malen sneller reproduceren dan vissen, wordt verwacht dat de metingen dit jaar mogelijk een negatieve impact zullen tonen, maar dat de toestand zich in 2021 zal herstellen. Dit betreft echter een inschatting, voorlopig zijn hier geen cijfers over. Monitoring zal hierover uitsluitsel moeten geven.

Vissen:

Het INBO onderzocht welke vissoorten er werden aangetroffen tussen de dode visbiomassa in de Boven-Schelde op Vlaams grondgebied. INBO had daarbij ook aandacht voor de Europees beschermde soorten.

De brandweer (ESI) verzamelde, o.a. samen met INBO, tussen vrijdag 24 april en woensdag 29 april dagelijks respectievelijk 180, 280, 1950, 2040, 950 en 460 kg

dode vissen. In totaal werd ongeveer 6 ton (5860 kg) dode vis verzameld (3230 kg in de Boven-Schelde en 2630 kg in het Spierekanaal).

Met uitzondering van 100 kg vis die werd verzameld net stroomopwaarts van de stuw in Oudenaarde (= stuwpannd Kerkhove-Oudenaarde) werden de meeste dode vissen gevonden in het stuwpannd tussen Kerkhove en Spiere en ter hoogte van de monding van het Spierekanaal in de Boven-Schelde stroomopwaarts van de stuwsluis in Spiere.

Vermoedelijk zijn heel wat vissen uit Wallonië de monding van het Spierkanaal ingezwommen om de vervuiling te ontvluchten. Door de grote concentratie van vissen en de gekende zeer matige waterkwaliteit van het Spierekanaal op Vlaams grondgebied zijn de gevluchte vissen hier echter ook in moeilijkheden gekomen. Dit verklaart de hoge vissterfte die werd vastgesteld ter hoogte van de monding van het Spierekanaal (zie tabel).

Ondanks de langdurige lage zuurstofwaarden in het stuwpannd tussen Oudenaarde en Kerkhove bleef de impact hier relatief beperkt. Het merendeel van de vissen uit dit stuwpannd is vermoedelijk kunnen vluchten naar de jachthaven van Oudenaarde waar efficiënt werd belucht.

Tabel: Overzicht van de dagelijkse hoeveelheid afgevoerde biomassa vis (in kg) door de brandweer (ESI) op verschillende locaties in de Boven-Schelde en het Spierekanaal.

Waterloop	Locatie	Verzamelde visbiomassa (kg)						Totaal
		vr 24/04	za 25/04	zo 26/04	ma 27/04	di 28/04	wo 29/04	
Spierekanaal	Monding kanaal	180		1050	1400	-	-	2630
Bovenschelde	Pand Kerkhove-Spiere (tss. Spiere en Bossuit)	-	180	400	-	350	230	1160
Bovenschelde	Pand Kerkhove-Spiere (tss. Bossuit en Kerkhove)	-	100	400	500	450	230	1680
Bovenschelde	Nieuwe stuwarm Kerkhove	-	-	100	140	50	-	290
Bovenschelde	Nieuwe stuwarm Oudenaarde	-	-	-	-	100		100
	Dagelijks	180	280	1950	2040	950	460	5860

Ook de impact op het stuwpannd Asper-Oudenaarde bleef beperkt. Nog verder stroomafwaarts, met name tussen Asper en Merelbeke en in het Westervak van de Ringvaart (beiden deel uitmakend van het 'groot pand') hebben de vissen vermoedelijk maximaal kunnen profiteren van de massale beluchttingsactiviteiten die op de verschillende strategische punten in de Boven-Schelde en Ringvaart werden toegepast. Het verontreinigde water werd vanuit de Boven-Schelde via het Westervak afgeleid naar het Noordervak van de Ringvaart rondom Gent en vervolgens naar het Kanaal Gent-Terneuzen. Het lijkt er op dat de vervuiling geen impact meer gehad heeft op vissen in het Noordervak van de Ringvaart en in het Kanaal Gent-Terneuzen. In totaal werden kadavers van 20 verschillende vissoorten aangetroffen, met name alver, baars, blankvoorn, brasem, elft, Europese meerval, gibel, grootkopkarper, karper, kolblei, kopvoorn, Europese paling, pos, snoek, snoekbaars, winde, zeelt, zonnebaars, zwartbekgrondel en forel (de beek-/of zeeforel, in se dezelfde soort, betreft een waarneming van een hengelaar die aan ANB werd meegedeeld).

Twee van deze vissoorten, de Europese paling en de elft, hebben in Europa een beschermde status. Rivierprik, een andere Europees beschermde soort, werd niet gevonden maar ondervond mogelijks wel een impact van de verontreiniging.

Elft

Via de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG, 21 mei 1992) worden soorten en hun leefgebied beschermd binnen de lidstaten van de Europese Unie. De Habitatrichtlijn beoogt een gunstige staat van instandhouding van een aantal soorten die mondiaal bedreigd zijn en waarvoor Europa een belangrijke rol vervult. De Bijlage II van de Habitatrichtlijn bevat een lijst van soorten waarvan geoordeeld wordt dat Europa een belangrijke verantwoordelijkheid draagt voor hun voortbestaan. De vondst van een elft (een vrouwelijk exemplaar met eitjes dat dus klaar was om zich voor te planten) was zeer uitzonderlijk omdat de soort als uitgestorven werd beschouwd in België. De

soort is opgenomen in de Habitatrichtlijn (soort van Bijlage II). De elft is, net zoals de Europese paling, een typische 'trekvis' die tussen zout en zoet water migreert. Nooit eerder werd zo ver landinwaarts (200 km vanaf de zee voorbij vier stuwen op de Boven-Schelde in Kerkhove) een elft gevangen in Vlaanderen. Aangezien elften normaal in scholen de rivieren op trekken is het niet ondenkbaar dat er nog individuen hinder hebben ondervonden. INBO heeft echter geen weet van extra meldingen van dode elften.

Europese paling

De Europese palingpopulatie gaat al tientallen jaren sterk achteruit. De soort wordt momenteel beschouwd als een van de meest bedreigde Europese vissoorten en staat volgens de IUCN Rode Lijst voor bedreigde diersoorten geboekstaafd als kritisch bedreigd. In 2007 vaardigde de EU een Palingverordening uit met het behoud en het herstel van de soort als voornaamste doelstelling. Deze verordening verplichtte alle lidstaten om tegen eind 2008 voor elk stroomgebied een beheerplan op te maken voor de bescherming en het herstel van de palingstand. Het palingbeheerplan België, dat op 10 januari 2010 definitief werd goedgekeurd, initieerde diverse onderzoeksinitiatieven en maatregelenprogramma's in functie van het behalen van de vooropgestelde doelstellingen.

Op zondag 26 april werd door de brandweer (ESI) het aantal palingen geteld die zich tussen de verzamelde dode vissen bevonden. In het stuwpand Kerkhove-Spiere werd tussen Bossuit en Kerkhove in totaal 400 kg dode vis opgeschept. Tussen de dode vissen werden er 121 palingen met verschillende lengte en dus uit verschillende leeftijdscategorieën geteld. Met de redelijke aanname dat het gemiddeld gewicht per paling respectievelijk tussen 200 tot 350 gram bedroeg betekent dit dat er zich ongeveer 195 tot 342 kg paling (ofwel 977 palingen) bevond(en) tussen de 3230 kg dode vissen die uit de Boven-Schelde werden gehaald. Vermoedelijk bevonden er zich tussen de dode palingen ook dieren die waren afgedreven uit het stuwpand stroomopwaarts Spiere (Wallonië). Doch er dient ook rekening gehouden te worden met het feit dat de brandweer enkel efficiënt vissen kon verwijderen die zich voldoende ver van de oever bevonden. Veel dode vissen (waaronder ook palingen) die zich ophoopten langs de oevers van de Boven-Schelde konden niet verwijderd en dus niet gewogen en geteld worden omwille van de onbereikbaarheid vanop de boot (i.e. beschadigen en vastlopen van de schroef van de boot op de stortstenen oevers). Rekening houdend met het feit dat paling samen met o.a. brasem, blankvoorn en snoekbaars tot de dominante soorten in de Boven-Schelde behoren kan geconcludeerd worden dat een sterfte van 195 tot 342 kg paling of 977 palingen een vrij realistische inschatting is. De verontreiniging heeft m.a.w. invloed op de doelstellingen geformuleerd in het palingbeheerplan voor wat de Boven-Schelde betreft.

Rivierprik

Het feit dat geen prikken werden aangetroffen tussen de dode vissen wil niet noodzakelijk zeggen dat de prikpopulatie ongeschonden bleef. De rivierpriklarven zijn kleiner dan 12 cm en er kan verwacht worden dat de abundantie van priklarven laag is en de verspreiding slechts lokaal (wegens de specifieke habitatvereisten) in verhouding tot die van de andere vissoorten, waardoor ze makkelijk over het hoofd gezien worden. Rivierprik is opgenomen in de Habitatrichtlijn (soort van Bijlage II en V).

Verwachte evolutie visbestand

De visbioloog van het ANB schat in dat voor wat de algemene soorten betreft het visbestand in Vlaanderen zich tegen dit najaar volledig hersteld zal hebben. Het paaizeizoen is net begonnen en er zijn reeds paaiende vissen waargenomen in Kerkhove en Oudenaarde. Het Agentschap Natuur en Bos – Visserijfonds wil dit najaar het visbestand in de Boven-Schelde laten bemonsteren op exact dezelfde wijze als in 2018 is gebeurd zodat vergelijking met een referentiesituatie mogelijk is.

De vondst van de elft wijst op het belang van de Boven-Schelde als migratieroute voor trekvissoorten. Herstel van zeldzame en beschermde soorten als de Europese paling en de rivierprik zal op natuurlijke wijze moeten gebeuren via vismigratie. DVW, het Visserijfonds, het INBO en het Waterbouwkundig Labo werken samen aan een doordachte oplossing voor het vismigratieknelpunt te Merelbeke en hiervoor zal dit jaar nog de omgevingsvergunning worden aangevraagd. Hiervoor werden bovendien subsidies vanuit Europa verkregen (Grant Agreement Seine Schelde Vlaanderen). Ook ter hoogte van de stuwsluis in Kerkhove werd recent een vispassage gebouwd, die binnenkort zal worden opengesteld. Verder worden de reeds aanwezige vispassages in de Boven-Schelde ter hoogte van Asper en Oudenaarde verder geoptimaliseerd waardoor de verwachting is dat tegen eind 2022 of begin 2023 er vrije vismigratie mogelijk is in het volledige traject van de Schelde (Beneden-Zeeschelde, Boven-Zeeschelde en Boven-Schelde) in Vlaanderen.

5. DVW bereidt samen met het beleidsdomein Omgeving het dossier juridisch voor tot het formaliseren van een claim om de schade van de watervervuiling te verhalen op de veroorzaker hiervan. In het kader hiervan heeft DVW ook een advocatenbureau aangesteld waarmee de schadeclaim wordt voorbereid. Over welke procedure te kiezen valt, wordt overleg gepleegd met de betrokken diensten van de Vlaamse overheid, die op hun beurt contact houden met de collega's van het Waals Gewest, waarbij alle rechten optimaal worden gevrijwaard.